

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen tuottama työkalu/materiaalipankki

Lääkehoitosuunnitelman laatimisen muistilista

Tähän muistilistaan on koottu asiat, jotka on hyvä huomioida organisaation lääkehoitosuunnitelman laatimisessa, laadunvarmistuksessa, hyväksynnässä ja käytäntöön viemisessä.

Lääkehoitosuunnitelma on lääkehoitoa toteuttavien organisaatioiden ja yksiköiden lakisääteinen laadunhallinta-asiakirja. Se on myös lääkitysturvallisuuden edistämisen työkalu, joka tukee organisaation tai yksikön lääkehoitoprosessia. Lääkehoitosuunnitelmassa kuvataan henkilöstön lääkehoitoon liittyvät vastuut ja velvollisuudet. Sen laatimiseen olisi hyvä ottaa mukaan kattavasti eri työntekijäryhmiä organisaation eri tasoilta ja toimintaympäristöistä.

- Lääkehoitosuunnitelman laadinnan vastuutus ja vastuiden kuvaus
 - Sidosryhmät tunnistetaan ja heidän roolinsa kuvataan
 - Kaikki keskeiset ammattilaiset osallistuvat lääkehoitosuunnitelman laatimiseen
 - Asiakas- ja potilasturvallisuudesta vastaavat henkilöt
 - Vastaavat johtajat (sekä sosiaali- että terveydenhuollosta)
 - Lääkitysturvallisuudesta vastaavat henkilöt
 - Sairaala-apteekki
 - Koulutusyksikkö
 - Kehittämisyksikkö
 - Henkilöstöyksikkö
 - Järjestelmäasiantuntijat
 - Lääkehoitoa toteuttava henkilöstö eri toimintaympäristöistä ja kaikista ammattiryhmistä
- Turvallinen lääkehoito -oppaan periaatteiden soveltaminen
 - Lääkehoitosuunnitelma laaditaan vähintään kolmella tasolla: hyvinvointialue – toimialue/toimintayksikkö/palveluyksikkö – työyksikkö
 - Jokaisen työ- ja toimintayksikön käytäntöjä ohjataan kyseiseen yksikköön laaditulla lääkehoitosuunnitelmalla
 - Lääkehoitosuunnitelma päivitetään säännöllisesti. Se tehdään vuosittain ja aina toiminnan oleellisesti muuttuessa.
- Alueelliset linjaukset
 - Yhteisessä lääkehoitosuunnitelmassa määritellään alemman tason suunnitelmien laatimisen prosessit ja vastuut
 - Sovitaan ja kuvataan käytännöt, joiden avulla varmistetaan, että eri tasoiset lääkehoitosuunnitelmat päivitetään säännöllisesti vähintään vuosittain tai aina toiminnan muuttuessa.
 - Sovitaan ja kuvataan käytännöt, joiden avulla pyritään varmistumaan lääkehoitosuunnitelman ja siinä kuvattujen toimintatapojen käytäntöön viemisestä. Näihin kuuluvat esimerkiksi koulutukset ja työpajat sekä organisaation omat tuki- ja ohjauskäynnit yksiköissä.
- Konsultointi
 - Varmistetaan mahdollisuus matalalla kynnyksellä konsultoida eri osa-alueiden asiantuntijoita lääkehoitosuunnitelman laatimisessa.
- Laadun varmistus
 - Sovitaan käytännöt, joilla varmistutaan useiden eri lääkehoitosuunnitelmien riittävästä yhdenmukaisuudesta.
 - Laadun varmistukseen voi hyödyntää lääkehoitosuunnitelman laadunarviointilomaketta (Varha: Lomake lääkehoitosuunnitelman arviointiin, saatavilla Innokylästä)
- Hyväksymisprosessin suunnittelu
 - Hyvinvointialue-/organisaatiotasoisena lääkehoitosuunnitelman hyväksyy organisaation korkeimmassa lääketieteellisessä vastuussa oleva lääkäri.
 - Myös eri lääkehuollon ja -hoidon prosesseista vastaavien henkilöiden (esim. sairaala-apteekari, hoitotyön professiojohtaja, laatupäällikkö) on suositeltavaa osallistua hyväksymisprosessiin.

- Toimintayksikkötasoisien lääkehoitosuunnitelman hyväksyy toimintayksikön lääkehoidosta vastaava lääkäri tai hänen valtuuttamansa lääkehoidosta vastaava lääkäri.
- Käytäntöön vieminen
 - Lääkehoitosuunnitelman käytäntöön viemisessä käytetään tarkistuslistaa, joka on saatavilla Fimean verkkosivuilta sekä Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen materiaalipankista.
 - Lääkehoitosuunnitelma sisällytetään perehdytykseen
 - Lääkehoitosuunnitelmaan tutustumista ohjataan ja seurataan lukukuittaus-järjestelmällä
 - Hyödynnetään kansallisten viranomaisten kokoamia vastauksia turvalliseen lääkehoitoon liittyviin kysymyksiin Turvallinen lääkehoito -oppaan UKK-palstalla (Fimean verkkosivusto)

Tämän dokumentin on laatinut Lääkitysturvallisuuden kehittämislinjan ja Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimenpideohjelman strategiaryhmä 4.1.

Dokumentti on ollut kommenttikierroksella Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen Asiakas- ja potilasturvallisuusverkostossa sekä hyväksytty Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen Asiantuntijaneuvostossa 13.12.2024.

Lisätietoja Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus (noharm@ovph.fi).

Julkaistu 9.1.2025. Julkaisija Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus. www.asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi/

Työkalun päivitystarve tarkistetaan vuosittain.